

Rapport UNG TEKST 2022

Innholdsfortegnelse

Introduksjon til UNG TEKST	3
Fire nivåer: Fra nybegynner til dramatiker	6
Nivå 1: Oppsøkende skrivekurs	8
Nivå 2: Skrivegruppa.....	11
Nivå 3: Debutantprogrammet	15
Prosjekter åpne for deltakere fra alle nivåer	26
Nivå 4: Produksjoner	32
Statistikk.....	41
Nettverk og nedslagsfelt.....	43
Mangfoldsarbeid	45
Markedsføring og kommunikasjon	48
Teamet bak UNG TEKST	50
Ambisjoner og økonomi	52
UNG TEKST fra 2016 til i dag – og videre	53

Rapporten er skrevet av Hilda Levin, vikarierende prosjektleder for UNG TEKST 2021/2022 og Øystein Ulsberg Brager, prosjektleder for UNG TEKST, med støtte fra dramaturg Lina Killingdalen og markedsansvarlig Kirsti Hervik.

Foto: Tøri Gjendal, Cam Harle, Julie Hrncirova, Dag Jensen og Lars Opstad, samt noe dokumentasjonsfoto fra ansatte ved Unge Viken Teater.

Introduksjon til UNG TEKST

I 2020 fant UNG TEKST en tydelig og fruktbar grunnstruktur for tekstutvikling for unge dramatikere, som vi har fortsatt å fordype i 2021 og 2022. Med tilbud på flere nivåer kan deltakerne finne aktiviteter som passer akkurat dem, og de kan klatre fra nybegynner til profesjonell dramatiker.

Pandemiens nedstenginger og avlysninger preget fortsatt gjennomføringen i begynnelsen av 2022, men UNG TEKST har vist seg tilpasningsdyktig. Vi har kunnet gjennomføre nesten alle våre planlagte aktiviteter, og har tatt i bruk digitale løsninger når det trengs for å møte deltakerne våre. Høsten 2022 fikk den covid-utsatte forestillingen «Francesca» endelig reist på turné. Vi kunne dra til London med debutantene våre, og gjennomføre vårt andre Debutantslipp på Vega Scene. Skrivegruppa kunne etter hvert møtes igjen i levende live, og vi merket at deltakerne var sulteforet på øyekontakt og spontan diskusjon.

UNG TEKST – en del av utviklingsteatret

UNG TEKST er et talentutviklingsprogram for unge dramatikere drevet av Unge Viken Teater, hovedfinansiert av Viken Fylkeskommune, med støtte fra Bergesenstiftelsen og Sparebankstiftelsen. UNG TEKST ble startet i 2016, og har siden 2018 vært en del av Talentsatsningen i tidligere Akershus Fylkeskommune.

Unge Viken Teater er et utviklingsteater, der ny scenetekst og ny scenekunst står i fokus. Vi har i mange år arbeidet dedikert og målrettet med utvikling av ny scenekunst for barn og unge. Vårt repertoar er preget av urpremierer og samarbeid med mange ulike scenekunstnere.

Teatret har to utviklingsprogrammer: Idéutvikling, der profesjonelle scenekunstnere kan utvikle idéer til forestillinger for våre målgrupper, og UNG TEKST, der vi utvikler unge dramatikere.

UNG TEKST er en viktig del av utviklingsteateret som bidrar til rekruttering og kompetanseheving til teaterfeltet. Vi trenger å dyrke frem spennende og skarpe unge dramatikere, som kan skape nye fortellinger og ny scenekunst fremover. Å drive talentutviklingsprogrammet ved et profesjonelt teater gir ringvirkninger. Vi ser deltakere tre inn i arbeidslivet med økt kompetanse og nettverk. De søker Idéutvikling med sine prosjekter, får støtte til manusutvikling og finner andre veier videre hos oss, og de finner karrieremuligheter hos Dramatikkens hus, Riksteatret, Teater Vestland og andre teatre. Yngre deltakere finner veien til høyskoler og universiteter med fokus på skriving, kunst og kultur.

Om UNG TEKST

UNG TEKST arrangerer skrivekurs for ungdom og unge voksne mellom 15 og 30 år, og produserer teaterforestillinger skrevet av unge dramatikere. Gjennom våre forskjellige aktiviteter når vi dedikerte ungdom på alle utviklingsnivå, fra de som er nysgjerrige på å skrive til de som ser for seg en karriere som dramatikere.

Prosjektet er ledet av dramaturgene ved Unge Viken Teater. Vi leier også inn profesjonelle kursholdere, veiledere, dramatikere, skuespillere og regissører etter behov. Aktivitetene skreddersys for de unge dramatikerne for å forløse deres potensiale og øke deres mestringsfølelse.

UNG TEKST arbeider med en bred forståelse av scenetekst. Deltakerne kan skrive alt fra klassiske teaterdialoger og -monologer til dikt, slampoesi, stand-up, hørespill og eksperimentelle tekstfragmenter. Vi gir deltakerne verktøy for å skrive, for å fortelle og for å formidle, og vi gir tilbakemeldinger og stiller spørsmål. Utfra dette tar den unge dramatiker sine egne valg på hvordan teksten skal utvikles videre. En dramatiker trenger ikke bare å øve sine tekniske ferdigheter, men også sin intuisjon og integritet, for å gjennom kunsten kunne si noe som oppleves ekte. Dramatikerne må lære å lytte til seg selv for å kunne fortelle om verden på akkurat sin måte, med sine egne metaforer, perspektiver og spørsmål. Vi arbeider for at alle deltakere uavhengig av nivå og fremtidsplaner skal få økt selvtillit til egen stemme.

Et nettverk for unge dramatikere å regne med

I løpet av 2022 begynte samfunnet å så sakte åpne seg opp igjen, etter to år med usikkerhet og isolasjon. Skrivning er ofte et ensomt fag, også uten pandemi. Selv om vi holdt aktivitetene og fellesskapsfølelsen oppe gjennom avstandstiltak og digitale løsninger, sitret rommene av kreativitet og inspirasjon når vi endelig kunne møtes mer ubekymret igjen.

Vi har kunnet skrive og diskutere rundt bordet, og vi har kunnet møte publikum med forestillinger, boklansering og åpne lesninger. Vi har samarbeidet med Vega Ung, og sett deltakerne våre få tekstene sine modig iscenesatt av unge skuespillere og unge regissører i en utsolgt sal.

Når vi så fikk en særbevilgning fra Viken Fylkeskommune for å reise til London med våre debutanter, åpnet også verden utenfor seg opp for oss igjen. Det var helt herlig å heve blikket til nye omgivelser, nye perspektiver og nye nettverk – verden finnes der ute fremdeles, og vi var så sultne på den! Vi i UNG TEKST har selvfølgelig alltid troen på de unge talentene vi heier frem – men hvordan skulle de stå seg i konkurransen i et kulturmettet London? Til vår glede ble vi møtt av imponerte lovord fra travle bransjefolk som tok seg tiden til å bli med på vår «New Norwegian Playwriting Evening» på Den Kongelige Norske Ambassaden, og som gjerne ville høre mer. Det skal vi sørge for at de gjør!

Når mulighetene i teaterbransjen åpner seg opp igjen, ser vi plutselig hvordan deltakerne våre rykker frem. Prosjektet har ruget på mange talenter siden 2016, og nå begynner UNG TEKST-generasjonen å virkelig markere seg i norsk teaterliv. De skriver for Dramatikkens hus, Teater Vestland, Den Nasjonale Scene, Trøndelag Teater og Riksteatret. I Dramatikkfestivalen sin manuskonkurranse for 2023 har våre unge dramatikere stått seg i møte med også de mest erfarne norske dramatikerne: To av tre vinnere skrev sine manus i UNG TEKST sitt Debutantprogram.

Alle UNG TEKST sine aktiviteter, fra skrivegruppa til nasjonale og internasjonale samarbeid, prøver å bygge et nettverk for unge dramatikere. Et nettverk hvor de kan føle på felleskap og inspirasjon i skrivingen, et nettverk de kan bruke for å finne ut av bransjen, et nettverk de kan støtte seg på. Et nettverk de kan trekke lenge på, fra spire til kollega.

Hilda Levin

Dramaturg og vikarierende prosjektleder for UNG TEKST

UNGE VIKEN TEATER

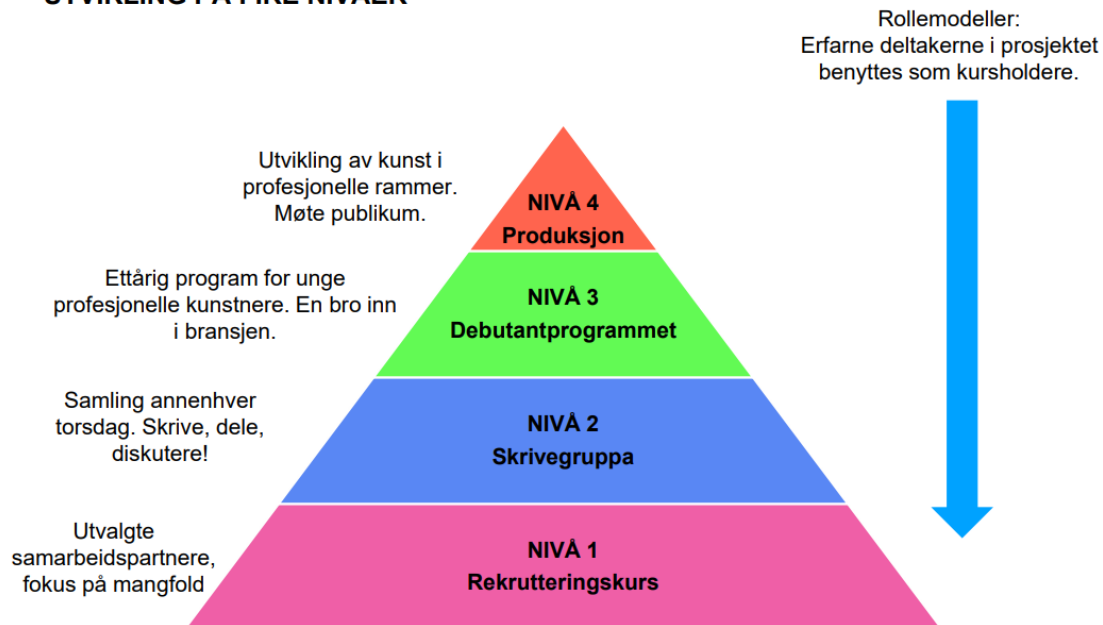
Lillestrøm, 06.03.2023

Fire nivåer: Fra nybegynner til dramatiker

Fra 2020 har vi fulgt en firetrinnsmodell som vi har fordypet videre i 2021 og 2022. De forskjellige nivåene tar den unge dramatiker videre i utviklingen, og en ny deltaker kan starte på det nivået som passer for dem.

- Nivå 1: Oppsøkende skrivekurs i samarbeid med utvalgte partnere.
Mål: Mestring. Spre skriveglede. Rekruttering.
- Nivå 2: Skrivegruppa. Møtes annenhver uke. Rygggraden i UNG TEKST.
Mål: Sosialt og faglig miljø for unge dramatikere.
- Nivå 3: Debutantprogrammet. Vi følger fire utvalgte dramatikere gjennom et år.
Mål: En bro inn i et profesjonelt virke som dramatiker.
- Nivå 4: Produksjon. Hvert år velger vi ut to manus skrevet av UNG TEKST-dramatikere som vi setter opp med profesjonelle aktører. Forestillingene spilles for unge publikummere i Viken og omegn.
Mål: Oppleve iscenesettelse av eget verk. Dele resultatene fra UNG TEKST med et ungt publikum.

UTVIKLING PÅ FIRE NIVÅER

Ungdom rekrutteres bredt og følges opp i et løp med fire nivåer. På nivå 1 og 2 fostrer vi interesse og gir muligheter til utfoldelse. Oppover i pyramiden satser vi på enkeltindivider som selv satser profesjonelt.

I tillegg til disse fire nivåene har vi også et knippe kompletterende aktiviteter som går på tvers av nivåene. Det største prosjektet er den årlige antologien med tekster av dramatikere fra alle nivåer.

I 2023 er vi avhengig av ekstern støtte for å kunne fortsette med programmets internasjonale satsinger. Vi ser også på mulighetene for å styrke det profesjonelle nettverket unge dramatikere imellom gjennom et alumniprogram for tidligere UNG TEKST-deltakere som nå er på vei inn i et profesjonelt virke.

Nivå 1: Oppsøkende skrivekurs

Våre oppsøkende skrivekurs tilbys til videregående skoler, folkehøyskoler og organisasjoner for ungdom og unge voksne. Kurset gir en uformell og leken innføring i å skrive for scenen for deltakere som enda ikke vet at de kan skrive. Målet med kursene er tredelt:

- Å gi deltakerne mestringsfølelse og skriveglede
- Å nå ut med våre tilbud til underrepresenterte grupper
- Å rekruttere nye deltakere til UNG TEKST

I 2022 holdt vi kurs i samarbeid med følgende partnere:

- Nydalen videregående skole, Knutepunkt for hørselshemmede, i samarbeid med Teater Manu
- Draglinjen på Arbeiderbevegelsens folkehøgskole
- United Sisters sommerleir, et nettverk for jenter på tvers av etnisitet, religion og sosial status
- Fana Folkehøgskole

Utvalgte samarbeidspartnere kan få kurset til subsidiert pris.

Kursinnhold

Kursinnholdet skreddersys etter gruppenes størrelse og erfaringsnivå, og løper vanligvis over en uke med 25-30 timers program som avsluttes med en visning. Kursene ledes av UNG TEKSTs kjerneteam med Maria Petronella Muri Nygren som hovedansvarlig. Gjennom å bruke god tid på å la deltakerne bli kjent med både skriving og våre kursholdere, styrker vi sjansen for at deltakerne oppsøker oss i ettertid.

I løpet av kurset skal ferske deltakere skrive scenetekst, dele den med andre og fremføre tekster fra scenen. Å skape kunst handler mer om å skrive fra hjertet, enn å skrive riktig. Kurset starter derfor med å skape et trygt rom hvor alle uavhengig av erfaringsnivå kan tørre å prøve og feile.

Deltakerne prøver seg gjennom skriveøvelser og å lese scenetekster. De får innføring i verktøy og begreper som hjelper dem å se forskjellige muligheter for hvordan de ønsker å uttrykke seg. De får dele og utvikle en tekst videre gjennom tilbakemeldinger fra kursholder og andre deltakere.

Kurset avsluttes med en enkel visning med fremføring av de utviklede tekstene. Visningens størrelse tilpasses etter gruppens behov, og publikum kan være alt fra en lærer til hele sommerleiren.

Innblikk i to av våre oppsøkende skrivekurs

Kurs for draglinja ved Ringsaker Folkehøgskole

21. – 25. mars 2022

I mars ble det gjennomført skrivekurs for 8 deltakere på draglinja på Ringsaker folkehøgskole.

Det ble skrevet om kjønnsidentitet, kjærlighetsforhold og kjærlighetssorg.

Deltakerne hadde svært lite kjennskap til dramatikk og teater fra før, men ble entusiastisk med på en omfattende reise fra 1. dag av kurset til 5. dag!

Kurset var innom monolog og dialog-arbeid. Vi brukte mye tid på å utvikle tekst fra skisse til noe som var mer ferdig.

Kurset ble avsluttet med en lesning for hele skolen.

Kurs for Nydalen VGS – Knutepunkt for hørselshemmede, i samarbeid med Teater Manu

26. – 30. september 2022

Det kanskje mest spennende oppsøkende skrivekurset vi holdt i 2022 foregikk på Nydalen VGS. Der møtte vi de hørselshemmede videregående-elevene som går der. Kurset var arrangert i samarbeid med det nasjonale tegnspråkteatret Teater Manu.

Den første dagen holdt to av skuespillerne fra Teater Manu en innføring i tegnspråketeater, der elevene fikk delta i forskjellige teaterleker. Her deltok alle de 33 hørselshemmede elevene. Så ble ballen spilt over til oss, og vi jobbet videre med 10 elever som ønsket å fordype seg i skriveworkshop.

Tegnspråklige må hele tiden oversette fra Norsk tegnspråk til bokmål når de skal skrive noe ned. Tegnspråk har ikke noe eget skriftspråk. Hva skjer da når man skriver tekst som igjen skal tolkes og framføres av en skuespiller?

I arbeidet med å stadig oversette og tenke på to språk fikk vi god hjelp både fra skolens tolker, som kunne oversette oppgavene som vår kursholder ga, og fra skuespillerne fra Teater Manu

som var innom for å teste ut elevenes tekster på gulvet i løpet av uka. Den siste dagen framførte skuespillerne fra Teater Manu elevenes tekster for de andre tegnspråklige elevene.

Vi er i dialog med Nydalen VGS og Teater Manu om å fortsette samarbeidet med nye elever i 2023.

Tilbakemeldinger fra elevene

«Jeg elsker dette prosjektet! Jeg er glad i å skrive og følte at dette ga meg motivasjon! Takk for god hjelp når jeg sto fast.»

«Jeg har selv lyst til å bli skuespiller, så dette motiverte meg enda mer.»

«Det var gøy å lære å skrive teatertekst. Har lært masse.»

Nivå 2: Skrivegruppa

Skrivegruppa er ryggraden i UNG TEKST, med faste samlinger annenhver torsdag kl. 18-21. Deltakerne møtes for å skrive, dele, diskutere, lære skriveteknikker og møte gjestekursholdere. Skrivegruppa er et løpende tilbud som man kan melde seg på gjennom hele året. Vi har siden 2020 tilbudt parallelle samlinger på teateret og digitalt. Deltakerne kan komme så ofte de vil, og mange er med oss sesong etter sesong.

Læring for alle nivåer

Hvert kurs er frittstående, og kretser rundt et tema som fordypes i løpet av kvelden. Det gjør at deltakerne kan komme med eller uten tidligere forkunnskaper, og få noe ut av opplegget. Jo flere kurs de møter til, jo mer lærer de.

Kursene er ofte dynamiske, med innføring fra kursholderen, og samtaler og diskusjoner i gruppen. Temaet blir ofte undersøkt gjennom konkrete skriveoppgaver, som så deles og diskuteres videre.

Rammene for skriveoppgavene er enkle og konkrete, slik at alle kan kaste seg ut i dem. De som trenger en utfordring tar med seg flere forkunnskaper inn i øvelsen, og prøver å løse den på et mer komplekst nivå. Det gjør at alle erfaringsnivåer kan møtes og lære av hverandre.

Hvert semester velger vi oss et overordnet tema som kursene kan kretse rundt. Vårens program var temaet «Inspirert av...», hvor vi lot oss inspirere av stilen til ulike spennende dramatikere med særpreg, som Jon Fosse, Line Knutzon, Dea Loher, Bertolt Brecht, Harold Pinter, Sarah Kane, Suzan Lori-Parks og Christian Lollike. Til høsten så vi etter interessante temaer vi ikke hadde dekt tidligere år, og endte opp med ulike kurs som «Å skrive utfra tilfældighetsprinsipper», «Å skrive skrekk», «Å skrive inspirert av barn og unge», «Å komme seg videre med en tekst» og «Å skrive krim». Vi setter også alltid av tid for deling og tilbakemelding dersom noen av deltakerne har med seg en tekst hjemmefra som de ønsker å dele i gruppen.

Fysiske og digitale samlinger

I pandemiårene etablerte vi muligheten for digitale skrivegruppesamlinger. Det viste seg å være et tilbud som fortsatt blir tatt godt imot. Også uten nedstenging og karantene, har noen deltakere geografiske, tidsmessige, medisinske eller familierelaterte grunner til å foretrekke digitalt oppmøte. Vi holder nå digitale og fysiske samlinger parallelt med det samme kursinnholdet.

Kursholdere og gjestekursholdere

Skrivegruppa ledes fast av dramaturgene ved Unge Viken Teater: Hilda Levin, Lina Killingdalen og Øystein Ulsberg Brager, samt dramatiker Maria Petronella Muri Nygren.

For å la deltakerne møte enda flere måter å skrive på, tar vi jevnlig inn gjestekursholdere. I 2022 møtte skrivegruppa:

- Julian Karenga (dramatiker og scenekunster)
- Arne Lygre (dramatiker)
- Rolf Kristian Larsen (dramatiker og skuespiller)
- Linda Gathu (dramatiker og scenekunstner)
- Kate Pendry (dramatiker og scenekunstner)
- Marie Longva Danielsen (scenekunstner og deltaker i Debutantprogrammet 2021)
- Balqiis Omar Ali-Hanaf (manusforfatter og aspirant i dramaturgiatet ved Unge Viken Teater i 2022)

Tekstutviklingsworkshops

En gang i halvåret gjennomfører vi tekstutviklings-workshops hvor de unge dramatikerne får oppleve at profesjonelle skuespillere arbeider med tekstene deres. For å forstå hvordan en tekst fungerer på scenen, trenger deltakerne å få erfare hvordan tekstene deres tolkes og spilles.

Vi har gjennomført to slike workshops i løpet av året: 2. april i våre lokaler i Lillestrøm og 19. november i det nye Lillestrøm bibliotek. Skuespillerne som deltok var Jacob Vigeland, Mariko Miyata-Jancey, Maria Petronella Muri Nygren, Mathias Luppichini, Madeleine Fredstad Røseth og Ketil Kolstad.

Teaterbesøk

Etter to år med pandemi var vi også glade for å kunne invitere med skrivegruppa på forestilling. Vi så den kritikerroste «Tid for glede» av Arne Lygre på Det Norske Teatret 20. april, i forkant av at deltakerne fikk møte Arne Lygre som gjestekursholder.

Tilbakemeldinger fra deltakere i Skrivegruppa:

«Skrivegruppa til UNG TEKST er en safe space der man blir tatt på alvor og får hjelp til å utvikle seg selv og sine hjerteprosjekter.»

«For meg er skrivegruppa et godt sted å hente inspirasjon fra, helt konkret gjennom skriveøvelser og det som blir forelest. Jeg liker også kombinasjonen av at deltakerne i gruppa er ambisiøse, men at rommet vi møtes i er trygt og lekent. Det gir arbeidslyst! Men det aller viktigste er kanskje at gruppa bidrar til at jeg tar meg selv og skrivingen mer på alvor.»

«Jeg ble med i skrivegruppa for å få motivasjonen og støtten jeg trengte for å komme i gang som skribent. Jeg har vært med på de digitale samlingene, noe som har vært veldig fint siden jeg bor på andre siden av landet hvor det ikke er noe tilsvarende tilbud. Jeg har fått muligheten til å høre mine egne tekster lest opp, samt høre andres tekster. Skrivegruppa har gitt meg ideer til hvordan jeg kan utvikle tekstene mine videre, og har vært hjelpsomme med å bryte ned barrierene jeg har hatt rundt skriving. En tekst må jo ikke være perfekt med en gang.»

«Jeg synes skrivegruppa er et supert tilbud! Skrivegruppa gjør meg veldig inspirert til å skrive mer, og siden jeg startet å være med på kursene føler jeg at jeg har utviklet meg til å bli flinkere til å skrive og tenke kreativt.»

Nivå 3: Debutantprogrammet

Debutantprogrammet er en bro som hjelper deltakeren inn i en videre karriere som dramatiker. Det er et ambisiøst, årelangt program hvor vi følger fire unge dramatikere som fullfører sine første full-lengdes scenetekster.

Programmet viser resultater. To av debutantene i 2020 ble signert av Songbird Teaterforlag; Erlend Rødal Vikhagen og Ester Gjermundnes er nå en del av deres satsing på nye nordiske talenter. To av tre vinnere av Norsk Dramatikkfestival 2023 er dessuten deltakere med manus fra UNG TEKST: Erlend Rødal Vikhagen og Marie Longva Danielsen. Begge vinnermanusene ble utviklet under Debutantprogrammet.

I løpet av året får deltakerne tett oppfølging gjennom individuelle samtaler med dramaturg. I tillegg følger et omfattende program med kompetanseheving og nettverksbygging gjennom felles kursdager, workshops, bransjemøter, internasjonale samarbeid og en åpen lesning på Vega Scene. Etter programmet har deltakerne begynt å mestre sin skriving og sitt kunstnerskap, og er klare for en videre karriere som dramatikere.

Årets debutanter var: Aleksander Varadian Johnsen, Tatiana Delaunay, Mari Qviller og Astrid Berg Hauge.

Gruppesamlinger og individuelle møter med dramaturg

Kjernen i Debutantprogrammet er kontinuerlig individuell oppfølging fra dramaturg, og felles samlinger med deltakere og dramaturger.

I de individuelle møtene får deltakeren tett dialog med sin dramaturg, som kjenner ideen deres godt og kan veilede dem i muligheter videre for innhold, form og skriveprosess.

Gjennom året deltar dramatikerne i månedlige gruppesamlinger på Unge Viken Teater. De felles samlingene inneholder dramaturgifaglig påfyll som kan brukes i utviklingen av stykket, lesninger av hverandres utkast, og innspill og tilbakemeldinger fra gruppen. Gjennom å følge hverandres prosesser, får deltakerne kollegaer for året og for fremtiden. De lærer ikke bare hvordan takle utfordringene i sitt eget stykke, men i de fire ulike stykkene.

Året måtte starte opp digitalt, men vi kunne snart også møtes på teateret.

Tekstutviklingsworkshops

Et viktig aspekt av å utvikle et stykke er å vite hvordan teksten fungerer med skuespillere på en scene. Når manusutkastene oppnår en viss lengde, hjelper det også dramatikerne i videre bearbeiding å få en gjennomlesning av materialet. Vi arrangerte derfor tekstutviklingsworkshops i løpet av året der debutantene kunne få høre manusutkastene sine lest og diskutert av profesjonelle skuespillere. Vi hadde med oss Hanne Gjerstad, Rebekka Nystabakk, Cengiz Nereid, Erlend Rødal Vikhagen, Emil Rodrigo Jørgensen, Marius Lien, Maria Petronella Muri Nygren, Sacha Slengesol Balgobin, Benjamin Lønne Røsler og Jesper Halle.

Tilbakemelding fra debutant etter workshop

«Absolutely necessary and so rewarding. My text improved 100% after having it read out loud. The quality of the sentences, rhythm, being able to actually test things out made the process so much easier and solved many of the problematic parts in my work. It was great to have flexibility as to when the reading was held. Excellent choice of actors who were used to table readings.»

Studietur til London og «New Norwegian Playwriting Evening»

En bærende del av Debutantprogrammet er nettverksbygging i Norge. Vi har lenge ønsket å utvide dette til å gjelde også internasjonalt, men pandemien har satt den planen på vent. I 2022 fikk vi endelig gjennomført studietur til London med debutantene 20.-22. september.

Turen ble gjennomført i samarbeid med Presence Theatre, et London-basert teaterkompani som satser på ny dramatik. De kunstneriske lederne Colin Ellwood og Simon Usher arrangerte to dagers workshop med utdrag fra dramatikerne verker, som så ble fremført på den åpne lesningen «New Norwegian Playwriting Evening» på Den Kongelige Norske Ambassade 22. september. Workshopene med Presence Theatre ble ledet av fire ulike regissører, de to kunstneriske lederne Colin Ellwood og Simon Usher, og de unge lovende regissørene Amelie Eberle og Alessandra Davison. For å sterke nettverkseffektene av oppholdet, var skuespillerne Mufrida Hayes, Serena Manteghi, Anthony Ofoegbu, Helder Fernandez og Sam Weston utvalgt både med tanke på casting og kompetanse, og utfra deres interesse for ny scenetekst.

Turen inneholdt også møter mellom dramatikerne og teatersjefer ved Finborough Theatre, Theatre 503 og Arcola Theatre, som alle arbeider med ny tekst. Vi tok også med debutantene på teaterbesøk, og så The Royal Court Theatre sin forestilling «Jews. In their own words» og The Young Vic sin «Who killed my father».

Reisens høydepunkt var den åpne lesningen på Den Kongelige Norske Ambassade: «New Norwegian Playwriting Evening». De fire unge dramatikerne fikk sine utdrag fremført, og fikk vist seg frem med refleksjoner rundt sine stykker og sitt kunstnerskap i en felles panelsamtale sammen med deres dramaturger Hilda Levin og Lina Killingdalen, og teatersjef for Unge Viken Teater, Kari Ramnefjell, ledet av Colin Ellwood fra Presence Theatre. I pausen kunne debutantene mingle med alle de spennende gjestene: Håndplukkede representanter fra teater-London, fra

unge regissører og dramaturger til teatersjefer, fra blant annet BBC Drama, Actors Touring Company, Park Theatre, Foreign Affairs Theatre og National Theatre Studio.

Dette er første gang UNG TEKST presenterer debutantene utenlands, og det foran et eksklusivt bransjepublikum som er omgitt av alt London har å tilby av kultur. Til vår glede og stolthet viste de seg både imponert og interessert i de unge dramatikerne, og ville gjerne ta en prat med dem og lese stykkene når de er ferdigstilte. Etter endt studietur ble alle de spennende gjestene kontaktet med løfte om å få lese de ferdige manusene, som bli oversatt til engelsk i løpet av januar 2023. Denne oversettelsen blir et viktig «calling card» for dramatikerne også videre. En engelsk oversettelse gir dramatikerne muligheten til å bli vurdert av teatre, produsenter og teaterforlag over hele kloden.

Målet med reisen var at deltakerne skulle bli kjent med internasjonal teaterbransje og utvide sitt profesjonelle nedslagsfelt. Debutantene fikk vist frem både tekstene sine og utviklet seg som bransjemennesker gjennom å få mestre å reflektere om sitt personlige kunstnerskap foran publikum. I evaluering med debutantene trekker de frem at det var spennende å kaste seg ut i en ny sammenheng, utviklende å høre tekstene møte skuespillere og regissører i en ny kontekst, øyeåpnende å se hvilke muligheter og opplevelser som finnes utenlands, inspirerende å høre den positive mottakelsen av utdragene hos et så lutret publikum, og verdifullt å komme nærmere hverandre som unge kollegaer. Å se at det finnes flere arenaer som tar inn ny dramatikkk gjorde at det føltes mer mulig å leve som dramatiker.

Tilbakemeldinger fra debutantene etter studieturen

«Et høydepunkt i London var definitivt våre workshops, ledet av Presence Theatre. Å kunne jobbe med teksten din med ferske øyne, ferske stemmer og ferske kropp, i en setting hvor ingen har noen forutsetninger om deg eller teksten, er en uerstattelig opplevelse. Det utgraver nye spørsmål og ny klarhet i noe du kanskje trodde du visste alt om allerede, og det er spennende. I tillegg, var det å kunne delta på møtene som Unge Viken hadde satt opp med diverse teater som jobber med ny dramatikkk, og diskutere nyansene til det britiske og bredere europeiske

dramatikerlandskapet, ga god innsikt og motivasjon til hvilke muligheter det finnes for oss etter debutantprogrammet.»

«Our London trip was such a rewarding experience. It allowed me to grow closer to my fellow debutant and the Unge Viken team as well as creating new links with fantastic London-based theatre makers. The directors at Presence treated us with much generosity and respect, and a real passion for new writing and helping young authors. The result was a successful evening at the embassy, where we were extremely well received and had the opportunity to meet people in the business which I dare say would have taken me 10 years to gather in the same room otherwise. Thank you!»

Samarbeidspartnere i London

Etter den suksessfulle piloten i 2022 ønsker både Presence Theatre og Den Kongelige Norske Ambassade videre samarbeid med UNG TEKST. Presence Theatre er et teaterkompani drevet av Simon Usher og Colin Ellwood, begge erfarne regissører med bred bakgrunn som spenner fra West End via the National Theatre til regionale teatre over hele Storbritannia.

For framtidige reiser har vi også dialog med Royal Court Theatre og Theatre 503.

Økonomi

Turen ble gjort mulig gjennom tilsagn på stimuleringsmidler fra Viken Fylkeskommune, som kom som en ekstrabevilgning i tillegg til vårt faste tilskudd. Dessverre har vi ikke fått disse midlene i 2023, og vi kan derfor ikke videreføre denne studiereisen per nå. Vi håper på økte bevilgninger i rammetilskuddet for 2024, så vi kan fortsette vårt internasjonale arbeid.

Mentorordning og møte med Dramatikkens hus

Nytt av året var at debutantene fikk hver sin mentor. Mentorene var profesjonelle dramatikere som på en annen måte enn dramaturgene på teatret kan være en «erfaren kollega». Mentorene ga råd om hvordan klare seg i bransjen som frilanser, hvordan finne jobber og selge inn stykker til teatrene, og hvordan ivareta sitt eget kunstnerskap i en tøff bransje. De fire mentorene ble valgt ut av Unge Viken Teaters dramaturger etter innspill fra Dramatikkens hus og i samråd med debutantene selv, med ønske om å matche hver debutant med en dramatiker som de kunne speile kunstnerskapet og karrieren sin i. Årets mentorer var Demian Vitanza, Tale Næss, Malmfrid Hallum og Rolf Kristian Larsen.

Mentorordningen startet opp med møte med alle debutantene og deres fire mentorer på Dramatikkens hus 14. juni. Mentorene kunne dele med seg av erfaringer som var relevante for alle debutantene, før de ble kjent med sin debutant gjennom individuelle møter.

Vi fikk også omvisning på Dramatikkens hus, og kunstnerisk leder Line Rossvoll og dramaturg Kristina Kjeldsberg fortalte om deres arbeid med å utvikle ny norsk dramatikk, og støtten dramatikerne kan få gjennom dem.

Bransjedag

Også i år arrangerte vi «Bransjedag» for debutantene. I tillegg til opplæring i å skrive dramatikk, er det viktig å vite hvordan man skal utarbeide sin karriere. 5. november fikk vi besøk av:

- Forbundsadvokat Astrid H. Storrusten og forbundsleder Ellisiv Lindkvist fra Norsk Dramatikerforbund fortalte om opphavsrett, støtteordninger og dramatikerens arbeidsvilkår.
- Håkon Dalsbø fra Songbird Forlag fortalte om hvordan de jobber med å forvalte dramatikerens rettigheter, og hva de kan hjelpe en dramatiker med.

- Katinka Rydin Berge, kunstnerisk leder ved Vega Scene, fortalte om arbeidet de gjør med ny, norsk dramatikk. Katinka Rydin Berge skulle også stå for regien av Debutantslippet, og benyttet også anledningen til å bli kjent med debutantene og deres prosjekter.

Dramatikerne fikk dannet seg et bredt bilde av hvordan feltet ser ut og hvilke strategier de kan benytte seg av i arbeidslivet.

Debutantslipp på Vega Scene

Avslutningen på året var «Debutantslipp» på Vega Scene der utdrag fra debutantenes manus ble presentert. Vi utvidet samarbeidet med Vega Scene og benyttet deres kunstneriske leder Katinka Rydin Berge som regissør. Hun ledet en ukes prøver med 5 profesjonelle skuespillere for å presentere lesningene. Disse prøvene kunne også følges av debutantene for å se hvordan regissøren og skuespillerne arbeidet med manusene.

Torsdag 1. desember kunne vi hilse norsk teaterbransje, familie og venner velkommen til 4x20 minutters lesning av de fire ferske stykkene på Vega Scene. Debutantene ble også intervjuet mellom lesningene av regissør Mine Yalcin.

Ferdige manus ble etter lesningen distribuert til våre samarbeidspartnere Dramatikkens hus, Songbird forlag, Royal Court Theatre og Presence Theatre. Vi delte i tillegg de enkelte manus med teatersjefer og dramaturger både i Norge og Storbritannia.

UNGE VIKENTEATER

DEBUTANTSLIPP

NY NORSK DRAMATIKK

Dato 1. desember
Sted Vega Scene

PROGRAM FOR DEBUTANTSLIPP 2022

17:00 Velkommen

17:10 Utdrag fra «Tamzara» av Aleksander Varadian Johnsen

17:30 Kort samtale med Aleksander Varadian Johnsen ledet av scenekunstner Mine Nilay Yalcin

17:40 Utdrag fra «The Sunny Side of Everything» av Tatiana Delaunay

18:00 Kort samtale med Tatiana Delaunay ledet av scenekunstner Mine Nilay Yalcin

18:10 Pause

18:30 Utdrag fra «Små blå menn» av Mari Qviller

18:50 Kort samtale med Mari Qviller ledet av scenekunstner Mine Nilay Yalcin

19:00 Utdrag fra «RÅTE» av Astrid Berg Hauge

19:20 Kort samtale med Astrid Berg Hauge av scenekunstner Mine Nilay Yalcin

19:30 Felles intervju med alle fire debutanter ledet av scenekunstner Mine Nilay Yalcin

20:00 Applaus og blomster

Om stykkene

Tatiana Delaunay (f. 1995)

skrev stykket «The Sunny Side of Everything», en komedie om psykisk helse, hvor en ung kvinne blir holdt hjemme av sin psykiske lidelse, som har manifestert seg som en eldre mann som bare vil spise iskrem og se på «Minutt for minutt».

«I put cyanide in your ice cream! You said you liked the spice! I can't get rid of you, however much I try.»

Astrid Berg Hauge (f. 1998)

skrev stykket «RÅTE» om en voksen dame som aldri ble voksen, og en død lillesøster som har blitt til et råttent epletre.

*«Du tør ingenting. Jeg vil du skal bytte med meg.
For jeg tør. Jeg tør.
Si du er Sara og tør.»*

Aleksander Varadian Johnsen (f. 1996)

skrev stykket «Tamzara», en selvransakende og absurd utforskning av nasjonalisme og å være diaspora. Hvor dype røtter har du?

*«Hvis jeg ikke har røtter der
Hvorfor gjør det så jævlig vondt når de dør?»*

Mari Qviller (f. 2000)

skrev stykket «Små blå menn», om en ung mann som vil ta over familiegården i Litauen for å starte på ny. Foreldrene hans må bare ikke oppdage at han har en kjæreste som heter Lucas som venter i bilen.

*«Vi er kjøtt. Som dunker. Og fløyel. Og sol.
Mørkegrønn mose, fylte tomrom.
Sorte kjønnshår. I munnen. Et jorde.
Og det er alltid høst.»*

Kreditering

«The Sunny Side of Everything» av Tatiana Delaunay

«RÅTE» av Astrid Berg Hauge

«Tamzara» av Aleksander Varadian Johnsen

«Små blå menn» av Mari Qviller

Regissør: Katinka Rydin Berge

Skuespillere: Amell Basic, Ingri Enger Damon, Junaid Khan, Sindre Strand Offerdal, Catharina Vu

Intervjuer fra scenekanten ved Mine Nilay Yalcin

Dramaturger: Hilda Levin og Lina Killingdalen

Produksjon: Hilda Levin og Maria Petronella Muri Nygren

Lysdesign og teknikk: Kristjan Belgau

Tilbakemeldinger fra debutantene etter året

«The way relationship to the dramaturgs and the other writers in the group was set up has been extremely fruitful. The feedback giving was always respectful, but honest and to the point. The dramaturgs methods were tailored towards our specific needs and vision. The idea of holding oneself to an initial, «fundamental» image, and returning to it whenever in doubt, worked very well for me. We had a mixture of dramaturgy classes, writing exercises, feedback sessions, both in group and one-to-one, industry events and meetings with professionals in the field. The variety of our sessions and the all-encompassing approach to creating a piece of work, not only the creative process but also accompanying it towards the future, made the programme a complete support system for a playwright.»

«Debutantprogrammet har beriket meg enormt som dramatiker. Jeg har blitt introdusert til diverse dramaturgiske verktøy med variert tilnærming, og en god kritisk og individualistisk holdning til faget. Jeg har møtt en rekke sperrer og hinder – både meg teksten og meg selv –

som jeg har fått rom til å utforske, og dermed gradvis bli kjent med hva min egen skriveprosess ser ut som. Jeg har blitt pushet der jeg burde blitt pushet, og latt være der jeg trengte rom til å finne ut av det selv. I tillegg har jeg fått jobbe kollaborativt med de andre dramatikerne i programmet, og funnet et apparat for å diskutere og kritisere scenetekst.»

Prosjekter åpne for deltakere fra alle nivåer

Ved siden av aktivitetene i de fire nivåene, gjennomfører UNG TEKST også prosjekter som løper på tvers av nivåene. Det er løpende tilbud åpne for alle deltakere, eller enkeltstående tilbud alle deltakere kan søke seg til.

Individuell tilbakemelding fra dramaturg

Alle unge dramatikere kan når som helst sende tekstutkast til oss og få individuell tilbakemelding fra en av dramaturgene på teatret, eller en av våre faste frilansdramaturger, for å komme videre i skrivingen. Her møter vi alt fra ferske nybegynnertekster til ambisiøse manusutkast. Det er et godt tilbud for nybegynnere som arbeider opp motet til å kunne dele tekst med den større gruppen i skrivegruppa, og for deltakere som har tekster som er for lange for å dele i skrivegruppa.

Fra 2021 til 2022 var det en imponerende økning på hele 36% i antall deltakere som benyttet seg av individuell tilbakemelding. Vi ser også at antall lengre tekster øker sammenlignet med kortere tekster. Med andre ord: Flere skriver mer!

Vi har knyttet til oss fem frilansere som deltakerne kan få tilbakemelding fra, ved siden av teatrets faste dramaturger. De seks frilanserne er: Karen Havelin (romanforfatter), Julian Karenga (dramatiker og skuespiller), Huy Le Vo (regissør og skuespiller), Sofie Frost (dramatiker og slam-poet) og Mehda Zolfaqari (forteller).

Gjennom å få tilbakemelding fra dramaturg finner også nye deltakere veien til skrivegruppa, og vi har plukket opp og utviklet to tekster som ble sendt inn til tilbakemelding, som senere ble UNG TEKST-forestillinger: «Send hjelp og penger» av Sindre Bråthen Tjørswaag (2020) og «Snøbrun» av Julian Karenga (2022).

Samarbeid med Vega UNG: Ung Dramatikk

I samarbeid med Vega Scene sin teatergruppe Vega Ung, fikk 4 dramatikere fra UNG TEKST skrive scener for Vegas unge skuespillere. Dramatikerne Philippe Schneider, Jenny Gladheim Andersson, Ole Henrik Risøy Solheim og June Kittelsen ble valgt ut etter en åpen utlysning, og gjennom kurs og tilbakemelding fra dramatiker Maria Petronella Muri Nygren skrev de et stykke hver på 10-15 minutter. Tekstene ble deretter overlevert til Vega Ung, hvor unge skuespillere og unge regissører iscenesatte tekstene under veiledning fra Anne Kathrine Fallmyr, leder for Vega Ung, og Katinka Rydin Berge, regissør og kunstnerisk leder for Vega Scene Teater. Arbeidet resulterte i en utsolgt forestilling på Heddadagene 16. juni, hvor de fire stykkene ble vist frem. Samarbeidet er en sjelden mulighet for de litt ferskere unge dramatikerne å få ferdigstille en

tekst og se den iscenesatt, og det var en fryd å se hvordan de unge regissørene hadde behandlet tekstene med både omsorg og kreativitet.

Lesning på Lillestrøm Bibliotek ved åpningen av Kulturkvartalet

UNG TEKST deltok på ungdomsdagen i åpningsuken av Lillestrøm Kulturkvartal gjennom lesninger på nye Lillestrøm Bibliotek. Syv deltakere fremførte sine egne tekster, og musiker Ragnhild Lila Risnes fremførte sine sanger.

Kreativ Kommune

I november/desember deltok de to UNG TEKST-deltakerne Heba Abdullah og Niklas Godske i prosjektet Kreativ Kommune ledet av Lillestrøm Kultursenter. Ungdomshuset Villa Cara var også samarbeidspartner. De unge skribentene lagde kreative svar til kommunens arealplan under veiledning av dramatiker Maria Petronella Muri Nygren. Tekstene deres om nærmiljø og oppvekst resulterte i lesning og utstilling på Lillestrøm Bibliotek 20. desember.

Nye Stemmer under Seriedagene

Den 12. september tok vi med deltakere fra UNG TEKST til NRKs Nye Stemmer under Seriedagene. Der kunne de lære om mulighetene i filmbransjen. Manusforfatter Bahare Badavi og filmregissør Rania Iraki som driver Unge Stemmer har gjort imponerende arbeid for å rekruttere nye stemmer inn i filmmanusbransjen. Gjennom fortsatt dialog med dem håper vi å kunne lære av deres strategier, og la deltakere i de to prosjektene bli kjent med det andre prosjektets muligheter. Vi planlegger nytt samarbeid i 2023.

Bokutgivelse og boklansering

Bokutgivelse

Hvert år gir UNG TEKST ut en antologi med tekster skrevet av deltakere fra hele bredden av UNG TEKST. Den nyeste boka dekker sesongen 2022-2023 og var den sjette i rekken. Den inneholder tekster fra hele 12 unge dramatikere.

Antologien gir deltakere fra alle nivåer sjansen til at skrivingen fører til noe konkret. Flere viderekomne tilbud til dramatikere stiller også krav om tidligere iscenesettelse eller publisering. Gjennom å få tekstene sine valgt ut til i antologien, får deltakerne annerkjennelse som skribenter som kan åpne nye dører videre.

For antologien 22-23 var det dramatiker Demian Vitanza som var redaktør, og som sto for utvalget av tekster blant alle de innsendte bidragene. Vi hadde rekord i antall innsøkte tekster, og også rekord i antall fullengdes manus sendt inn til vurdering.

UNG TEKST 22-23

«Eg slepp ho aldri» (utdrag) av Marie Longva Danielsen

«Den rosa kaffekoppen» av Regine Folkman Rossnes

«14 minus» (utdrag) av Hannah Elise Adolfsen Fjeldbraaten

«Sauen og stillheten» av Magnus Romkes Wold

«God natt Bendik» (utdrag) av Edward Rieber-Mohn

«Kall meg Føniks» (utdrag) av Ester Gjermundnes

«Egget» av Philippe Schneider

«Leinhoff» (utdrag) av Tore Westre

«frontkollisjon på e6» av Celina Larsen

«Jeg må skrike men lydkortet mitt er ødelagt»
(utdrag) av Daniel Lien

«RÅTE» (utdrag) av Astrid Berg Hauge

«To tusen og tredve klinkekuler» av Jenny Gladheim
Andersson

Redaktør: Demian Vitanza

Ansvarlig redaktør: Kari Ramnefjell

Omslagsdesign: Tank

Sats: Anders Pedersen

Boklansering

Boklanseringen fant sted på Vega Scene 16. mars 2023. Vikarierende prosjektleder for UNG TEKST i 2022, Hilda Levin, ledet oss gjennom et program der bidragsyterne i boka framførte egne tekster. Det var taler fra teatersjef Kari Ramnefjell, prosjektleder Øystein Ulsberg Brager og redaktør Demian Vitanza. UNG TEKST-deltaker og artist Ragnhild Lila Risnes sto for de musikalske innslagene. Til slutt fikk alle tilstedeværende forsyne seg med sin egen kopi av boka.

Etter boklansering ble antologien distribuert til teatre, utdanningsinstitusjoner, teatergrupper og biblioteker.

Åpne internasjonale samarbeid

Workshop med «Katt savnet» hos Presence Theatre i London

I 2019/20 initierte vi et samarbeidsprosjekt med Presence Theatre i London, et teaterkompani som satser på ny dramatikk. I 2021 kunne vi ikke gjennomføre noen utenlandsturer på grunn av pandemien, men i 2022 fikk vi endelig fortsatt vårt samarbeid med Presence Theatre. Dramatiker Maria Petronella Muri Nygren fikk reise til London med sitt manus «Katt savnet» for to dagers workshop 6.-7. mai. Manuset ble lest høyt av Presence Theatre Reading Group og utforsket scenisk med profesjonelle skuespillere under ledelse av kompaniets kunstneriske ledere Simon Usher og Colin Ellwood.

Obrador d'estiu ved Sala Beckett Theatre i Barcelona

Det katalanske teatret Sala Beckett i Barcelona jobber med utvikling av ny dramatikk, og arrangerer hvert år en stor teaterfestival. Et av de sentrale arrangementene er en ettertraktet workshop for en internasjonal gruppe med unge lovende dramatikere ledet av en etablert dramatiker. Deltakerne skriver hvert sitt 10-minutters stykke som blir omdreiningspunktet for diskusjon og workshops, og som blir framført som en iscenesatt lesning under festivalen. Workshopholder i 2022 var Ella Hickson, prisvinnende britisk dramatiker som blant annet har skrevet «The Writer» og «SWIVE».

De medvirkende landene kan sende en ung dramatiker støttet av en teaterinstitusjon, og vi er stolte av å være deres første norske samarbeidspartner. På grunn av Covid-19 har vi ikke kunnet sende noen de to første årene etter vi inngikk samarbeidet, men i 2022 kunne vi endelig sende den første norske representanten til workshopen: Erlend Rødal Vikhagen fra Debutantprogrammet 2020.

Erlend skriver:

«Jeg blir inspirert. Det er umulig å ikke bli det. Så mange øyeblikk av beundring. Jeg kan ikke forklare alt sammen. Jeg kjenner bare at jeg vil jobbe. Tusen takk for muligheten. Jeg er dere evig takknemlig.»

Nivå 4: Produksjoner

I 2022 turnerte vi med to produksjoner skrevet av unge dramatikere i UNG TEKST.

Forestillingene er rettet mot målgruppa 16-25 og spiller på folkehøgskoler, videregående skoler, scener ved universiteter og høyskoler, samt enkelte åpne forestillinger. Vi har en fast avtale om å ha våre UNG TEKST-premierer på Vega Scene.

Vi tilbyr også å spille forestillingene der vi holder oppsøkende skrivekurs. Gjennom dette kan de skrivekursdeltakerne se hva en ferdig scenetekst kan bli.

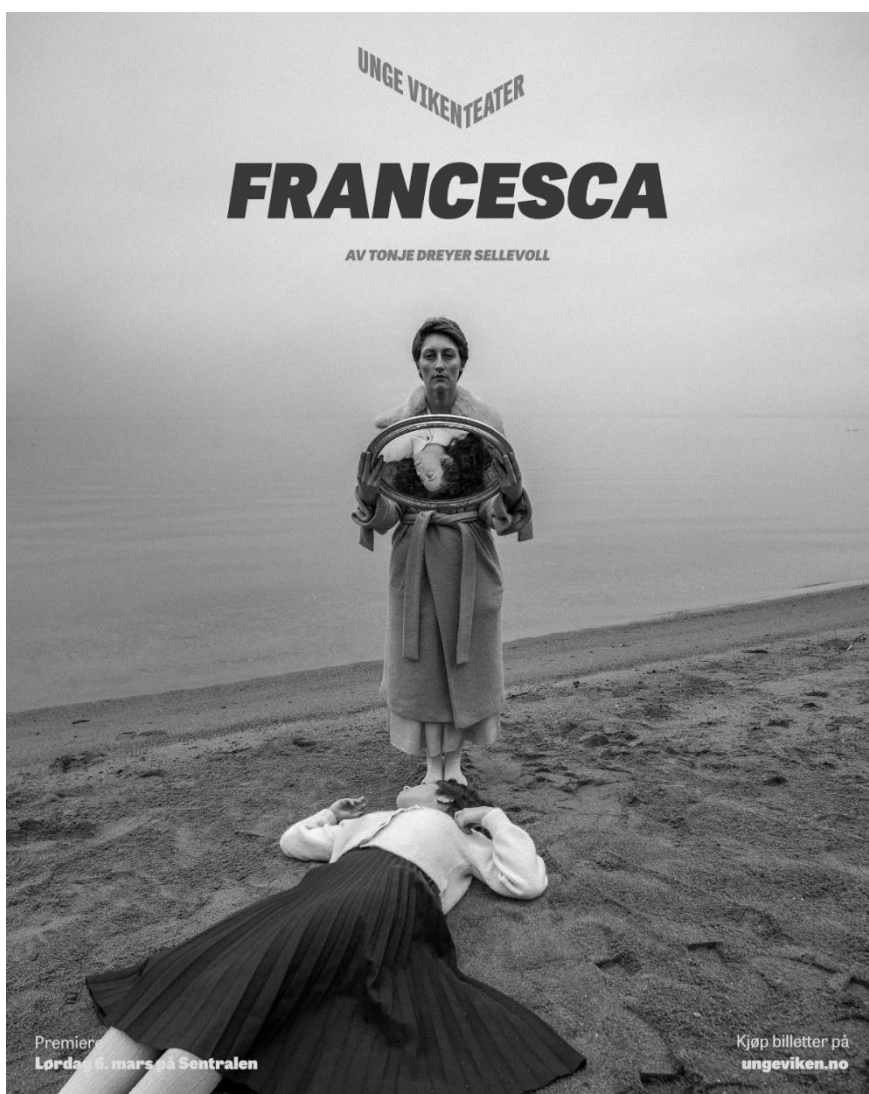
Årets to produksjoner og turneer var «Francesca» av Tonje Dreyer Sellevoll og «Snøbrun» av Julian Karenga. «Francesca» fikk endelig sin spilleperiode etter å ha blitt utsatt under pandemien. «Snøbrun» av Julian Karenga var en samproduksjon mellom Teater Ibsen, Hålogaland Teater og Unge Viken Teater og var på veien i tre fylker.

«Francesca» av Tonje Dreyer Sellevoll

Tonje Dreyer-Sellevoll debuterte som dramatiker med oppsetningen «Francesca». Stykket ble utviklet i UNG TEKST i 2019 gjennom Skriveopphold (forgjengeren til Debutantprogrammet).

«Francesca» ble produsert av Unge Viken Teater våren 2021. Ingrid Askvik sto for regien og lyddesignet var ved Felipe Noriega og Matias Askvik. I 2021 rakk vi så vidt å spille en lukket premiere 6. mars, med kun teatersjef Kari Ramnefjell og anmelder Ole Petter Ribe fra Norsk Shakespearetidskrift i salen, samt en forestilling for Rønningen Folkehøyskole 15. mars, før forestillingen måtte stanse for smittevernstiltak. Derfor var det en stor glede å kunne sende ut produksjonen på turné i oktober 2022.

«Francesca» hadde nypremiere på Vega Scene 20. oktober 2022, og dro deretter til Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole, Jessheim Videregående Skole, Romerike Folkehøgskole, Solbakken Folkehøgskole og Toten Folkehøgskole, før turnéen ble rundet av med åpne forestillinger på Rådhus-teatret i Ski og Lillestrøm Kultursenter.

Om forestillingen

Hun synger bursdagssangen for seg selv. Det er midt på natta, og hun er helt alene. I dag blir hun 22 år. Akkurat like gammel som Francesca Woodman var da hun hoppet ut av en skyskraper i New York. Francesca Woodman var en grensesprengende ung fotograf som ble verdensberømt etter sin død. Selv er hun 5 ganger vinner av «månedens mest joviale ekstravakt» i bokhandelen der hun jobber. På telefonsvareren tikker det inn gratulasjoner, og fra radioen kommer merkelig emosjonelle værmeldinger. Det er kanskje best å masturbere litt til TV2 Nyhetskanalen.

Med galgenhumor og absurde skråblikk lar dramatiker Tonje Dreyer Sellevoll to versjoner av hovedpersonen diskutere liv og død, fødsel og forventninger, og hvorvidt det er best å gjøre som Francesca Woodman, og hoppe ut av et vindu, eller om livet faktisk har et... innhold?

Kreditering

Av: Tonje Dreyer Sellevoll

Regissør: Ingrid Askvik

Lyddesigner: Felipe Noriega og Matias Askvik

Skuespillere 2022: Madeleine Barosen Herholdt og Stine Anette Hemmingsen

Skuespillere 2021: Helene Skogland og Eline Øverby

Dramaturg: Øystein Ulsberg Brager

Produsent: Kari Schulstad Wasa

Manuset til «Francesca» har fått støtte fra Tvibitstigen og Radarts talentutviklingsprogram UREDD. Den er siden blitt videreutviklet gjennom UNG TEKST, Unge Viken Teaters utviklingsprogram for unge dramatikere, og har også mottatt forprosjektstøtte fra Kulturrådet.

Fra Norsk Shakespearetidskrift sin anmeldelse av «Francesca»:

«Unge Viken har gjort et godt valg når de sender et verk om selvmordstanker og selvplaging ut på turné blant videregående skoler. Prekært nok til at det er viktig, godt nok skrevet til at det kan bli riktig.»

«Kombinasjonen av disse to skuespillerne er forfriskende. Den ene kommuniserer med kroppen og den andre med sjelen som verktøy. Dette gir et nytt lag til teksten»

Tilbakemeldinger fra publikum

«Veldig, veldig bra. Fikk meg til å reflektere en del, og intenst så tårene presset på»

«Dette var en fantastisk forestilling som virkelig vekket følelser i meg. Den indre kampen i seg selv dens likhet som en storm traff en nerve som er vanskelig å beskrive.»

«Ah, jeg vil gi dere masse ros! Dere satte ord på følelser jeg kjenner meg igjen i, følelser jeg har hatt vanskelighet for å uttrykke! Jeg satt gjennom hele stykke med en klump i halsen og er så imponert!»

«Utrolig interessant. Fikk satt i gang både tankespinn og indre følelsesliv – så til de grader. Var fint å se egne livstvilende spørsmål satt på en scene. Samtidig ganske vondt. Mange interessante virkemidler i form av lys og lyd etc også»

«Jeg synes det var super bra. Elsket kjemien mellom skuespillerne. Likte at veldig mye skjedde med så få midler/props.»

«WOW

For en god og ekte fremstilling av noe som kan kjønnnes så uekte. Takk!

«Snøbrun» av Julian Karenga

Julian Karengas første manus «Snøbrun» fant veien til UNG TEKST i 2020, etter å ha vært i utvikling gjennom UREDD i Tromsø og Dramatikkens hus. Gjennom en ukes workshop med UNG TEKST fullførte han verket i august 2020, og deretter var hele tre teatre interessert i manuset. «Snøbrun» ble produsert i et samarbeid mellom Teater Ibsen, Unge Viken Teater og Hålogaland Teater med urpremiere på Teater Ibsen.

«Snøbrun» fikk gjennom dette tre turneer, Teater Ibsen i 2021, og Unge Viken Teater og Hålogaland Teater i 2022. Vi spilte forestillingen på Litteraturhuset i Oslo med samtale fra scenekanten med den unge dramatiker i etterkant. Vi spilte også for Lillestrøm Videregående Skole og Solbakken Folkehøgskole, samt åpne forestillinger på Lillestrøm Kultursenter og Blå grotte i Fredrikstad.

Julian Karenga har på kort tid både debutert og etablert seg som dramatiker. I forbindelse med «Snøbrun» fikk han tilbud om å være en av tre dramatikere bak Unge Viken Teaters ungdomsforestilling «Alt vi ikke sier», som ble spilt i Den Kulturelle Skolesekken i Viken Fylke i 2021. Med de to stykkene bak seg kvalifiserte han seg lynraskt til en plass som Husdramatiker på Dramatikkens hus 2022/2023.

Om forestillingen

Dramatiker og skuespiller Julian Karenga skriver sterkt om rasistiske opplevelser i oppveksten. Om følelsen av å være en stereotypisk utlending i Tromsø, og en *muzungu* i Tanzania. Hvordan er det egentlig å vokse opp i et hvitt samfunn når de rundt deg stempler deg som en fremmed?

«Æ e en svart mann. Hæ? Du e jo ikke svart en gang. Nei. Æ e hvit sammens med de svarte vennan mine og svart sammens med de hvite.»

«Snøbrun» handler om å kjenne på en splittet identitet, men også om det å være rak i ryggen og stolt av egne røtter.

«Håre mitt? Det e den mest fleksible hårtypen. Og æ ælske det. Det e stolthet, arv; ei krona og hodet heng tungt for dem som bærer den.»

I et nakent, men stadig skiftende rom får vi et ærlig og nært møte med Julian. Teksten er like søkende som hovedkarakteren selv og forestillingen veksler rytmisk mellom personlig fortelling og slam-poesi.

Kreditering

Av og med: Julian Karenga

Regissør: Huy Le Vo

Scenografer: Ingeborg Staxsrud Olerud og Amund Ulvestad

Lysdesigner: Ingeborg Staxsrud Olerud

Lyddesigner: Amund Ulvestad

Dramaturg: Øystein Ulsberg Brager

Dramaturgisk bistand/ytre øye: Maritea Dæhlin

Tekstildesign: Siv Støldal

Produsert av Unge Viken Teater, Teater Ibsen og Hålogaland Teater

Manuset til «Snøbrun» ble utviklet gjennom UNG TEKST og Uredd, og har også mottatt støtte fra Dramatikkens hus.

Fra Periskop sin anmeldelse av «Snøbrun»:

«Karengas styrke ligger i måten han formidler denne opplevelsen på. Han gjør det slik at de som har erfaringen, kjenner seg igjen, men samtidig slik at de som ikke har den, kan forstå.»

«I en tid hvor norskheitsdebatten oppstår igjen, gjennom personlige beretninger i avisinnlegg eller musikk ..., utgjør Snøbrun en viktig brikke i dette landskapet.»

Fra Norsk Shakespearetidsskrift sin anmeldelse av «Snøbrun»:

«Den organiske naturen Karenga legg fram tankestraumen sin på, med rytme og rim som veks og synk i intensitet, gjør det lett å høyre på han.»

«Karenga står ikkje på scena og preikar om rett og gale, han står på scena i alt sitt menneskelege vesen og fortel om kva som er vondt og kva som er viktig. Dette er ei framsyning for alle, om du er ein kvit person som alltid har hatt ein plass å høyre til, om du er ein svart person som kan kjenne deg igjen i fleire av opplevingane, om du er ein person same kva genforråd. Men hugs på at det er ein tromsøværing på scena, og banning er ei sjølvfølge!»

Tilbakemeldinger fra publikum

«Forestillingen griper tak, og slipper ikke. Fantastisk.»

«En utrolig gripende og ærlig forestilling. En historie fortalt med en rytme som trekker publikum inn. Gjennomtenkt scenografi. Utrolig bra.»

«Utrolig bra! Flott skrevet, engasjerte publikum og satt lys på en utrolig viktig ting. Aldri fått gåsehud av en forestilling før nå.»

«Veldig fin og rørende. Fikk bare lyst til å løpe opp å gi en klem. Utrolig interessant og aktuell tematikk. Nydelig fremført og oppsetning spennende. Treffer nerver, selv om det ikke er noe man selv kjenner igjen med seg selv. Deilig innblikk i et annet liv.»

«Veldig følsom og tar opp et veldig viktig tema. Åpner mange nye tanker, får frem det såkalte «naturlige» rasismen i samfunnet. Viser mer hvordan det egentlig er for en svart person å bli behandlet rasistisk.»

«Veldig fin og ærlig! Åpner flere innblikk ikke alle kanskje forstår seg helt på! Nydelig spilt! Du er kjempeflink skuespiller, formidler alt fint»

Statistikk

I 2022 har UNG TEKST gjennomført 211 dager med deltaker- og/eller publikumsrettet aktivitet. Dette inkluderer 15 forestillinger, 72 tilbakemeldinger fra dramaturg, 19 workshopdager og 94 kursdager.

Mange deltakere er på flere arrangement, noe som gjør det vanskelig å holde nøyaktig statistikk over antall unike deltakere over året. For å gi et bedre totalbilde regner vi antall deltakeroppmøter. Vi endte på 636 deltakeroppmøter totalt i 2022. Vi vet også at 98 individer deltok spesifikt på Skrivegruppa.

Med UNG TEKST-forestillingene «Snøbrun» og «Francesca» på turné, og Boklansering og Debutantslipp på Vega Scene i løpet av året, hadde vi til sammen 1328 publikummere i 2022.

Utviklingen i tallene

Gjennom året har det vært godt oppmøte blant deltakere. Vi holder en jevn kurve fra 2020 og 2021. På lik linje med resten av teater-Norge ser vi en liten nedgang i publikumstall, der er vi tilbake på 2019-nivå. På noen felter ser vi økning. Antall kursdager har økt litt og antall deltakeroppmøter har vokst i takt med dette, sammenlignet med 2021. Forespørsler om å få tilbakemelding fra dramaturg har økt betydelig, og det samme har søkertallet til både antologien og til Debutantprogrammet.

Vi er stolte av at vi gjennom hele pandemien har klart å holde oss aktive og relevante, med et prosjekt og et nettverk som vokser, utvikler seg og fordypes. I en tid fattig på tilgang til kultur og samvær, har det føltes viktigere enn noensinne å tilby de unge arenaer for kreativitet og felleskap.

Vi får stadig vekk søknader til Unge Viken Teaters profesjonelle idéutviklingsprogram fra deltakere i UNG TEKST som vil komme seg videre profesjonelt med et prosjekt. Flere har også fått tildelt opphold. Når tidligere UNG TEKST-deltakere søker seg til Unge Viken Teaters ordinære virksomhet, regnes de ikke under UNG TEKST sin statistikk.

Kvalitet på individnivå

Kjernen i UNG TEKST er samtalen rundt bordet og den personlige tilbakemeldingen. Dette ser vi i evalueringer fra deltakere i de åpne tilbudene, som skrivegruppa, og i de mer målrettede, som debutantprogrammet. For at vi skal fortsette å holde på den kvaliteten vi har bygget opp er vi avhengig av å jobbe i små grupper og individuelt med den enkelte deltaker. Vi må møte hver og en av ungdommene vi jobber med som kunstnere og som mennesker. Hvert enkelt menneske må bli sett, og må få dedikert tid til seg og sin utvikling.

Nettverk og nedslagsfelt

Årets spillesteder for UNG TEKST-forestillinger og arrangementer

- Lillestrøm Kultursenter, Lillestrøm
- Vega Scene, Oslo
- Litteraturhuset, Oslo
- Lillestrøm VGS
- Rådhus teatret i Ski
- Romerike FHS
- Toten FHS
- Arbeiderbevegelsens FHS
- Solbakken FHS
- Jessheim VGS
- Danvik FHS
- Kulturkvartalet, Lillestrøm
- Lillestrøm Bibliotek. Lillestrøm
- Blå Grotte, Fredrikstad

Samarbeidspartnere

- Vega Scene
- Vega Ung
- Presence Theatre, UK
- Den Kongelige Norske Ambassade i London
- Sala Beckett Theatre i Barcelona
- Fana FHS
- Arbeiderbevegelsens FHS Ringsaker, Draglinja
- United Sisters
- Nydalen VGS, Knutepunkt for Hørselshemmede
- Teater Manu
- Songbird forlag
- Dramatikkens hus
- Dramatikerforbundet
- Lillestrøm Kommune

Aktivitet i kommuner i Viken

- Lillestrøm
- Ullensaker
- Asker
- Ski

Aktivitet i andre kommuner

- Oslo
- Ringsaker
- Østre Toten
- Sør-Odal

I tillegg har våre digitale aktiviteter nådd deltakere i andre kommuner enn de nevnt over.

Mangfoldsarbeid

Som teater for barn og unge, og som utviklingsarena for unge talenter, ønsker vi å være et møtested for alle. Vi ser at demografien i befolkningen i Viken ikke gjenspeiles godt nok i vår deltakermasse, og jobber derfor aktivt med å nå ut til ulike grupper av barn og unge. Å formidle til underrepresenterte grupper at de er velkomne og å klare å ivareta de som møter opp krever bevisst og målrettet mangfoldsarbeid.

I UNG TEKST og på Unge Viken Teater har vi en bred forståelse av mangfold blant publikum, deltakere, ansatte og i kunstnerisk og faglig innhold. Vi legger til grunn diskrimineringsgrunnlagens ulike kategorier, som etnisitet, religion, funksjonsnedsettelse, kjønn, seksuell orientering og kjønnsuttrykk. En forutsetning i arbeidet for barn og unge er også å ta hensyn til sosioøkonomisk status. Alle deltakende aktiviteter i UNG TEKST er derfor gratis.

Oppsøkende arbeid

Å nå ut til «alle» krever mange ulike innsatser. Vi når ikke alle underrepresenterte grupper gjennom et tiltak, men tar til ulike målrettede tiltak over tid. Med de oppsøkende skrivekursene sørger vi for å samarbeide med relevante interesseorganisasjoner. Gjennom deres medlemmer får vi kontakt med unge som mangler i vår deltakerdemografi.

I 2019 opprettet vi et langsiktig samarbeid med Nordic Black Xpress, teaterskolen til Nordic Black Theatre. Vi samarbeidet også med flyktningetjenesten i Skedsmo.

I 2020 holdt vi skrivekurs for Mental Helse Ung og Skeiv Ungdom.

I 2021 fortsatte vi samarbeidet med Nordic Black Xpress og Mental Helse Ung, hvor vi møtte nye kull. Vi holdt også skrivekurs gjennom Kulturdråpen, Viken Fylkes kulturtilbud til unge i rusbehandling.

I 2022 holdt vi skrivekurs for den nystartede Draglinja på Arbeiderbevegelsens folkehøgskole, på United Sisters sommerleir, et nettverk for jenter på tvers av etnisitet, religion og sosial status, og på Nydalen VGS, Knutepunktskole for hørselhemmede. Vi sendte også UNG TEKST-deltakere til Nye Stemmer under Seriedagene.

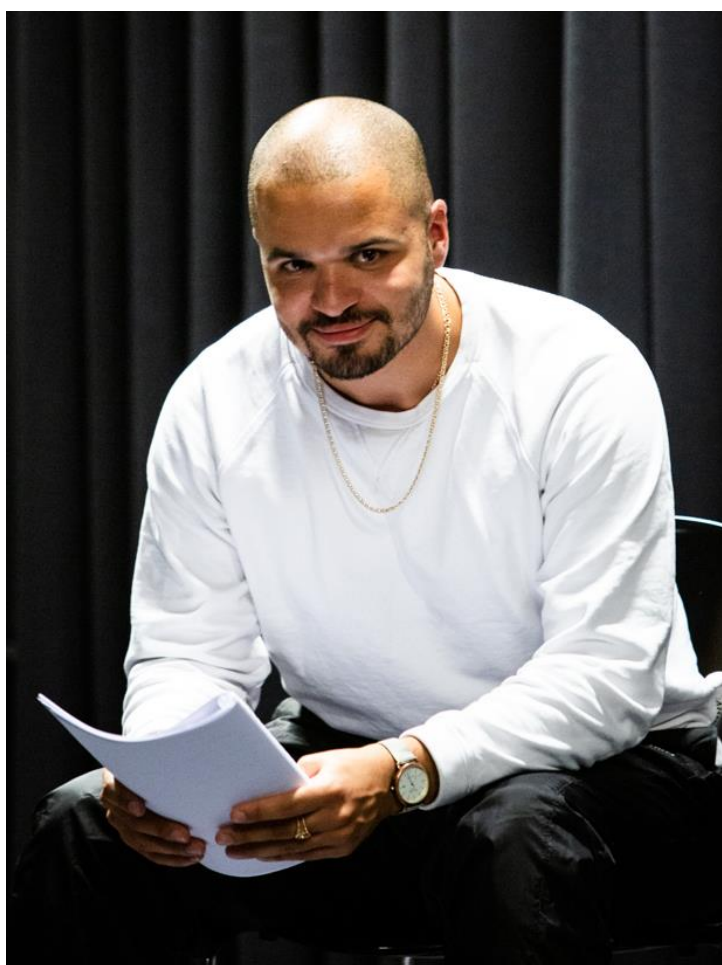
I 2023 planlegger vi å gjenta samarbeid med institusjoner som er særlig viktige for vårt mangfoldsarbeid, som nå har nye deltakere vi kan nå ut til. Vi bygger videre på vårt samarbeid med Nordic Black Xpress og Nydalen VGS, Knutepunktskole for hørselhemmede, så vel som Nye Stemmer. Vi er også i kontakt med nye, potensielle samarbeidspartnere med mangfoldsprofil.

Representasjon

Når vi leier inn gjestekursholdere, veiledere, skuespillere og andre profesjonelle aktører jobber vi bevisst med å sørge for bred representasjon som kan komplementere oss som er ansatte ved teatret, og bringe annen erfaringskompetanse til bordet. For lesningen i London tok vi også hjelp av en casting director for å finne et variert cast av lokale skuespillere med passende kompetanse og livserfaring til stykkenes innhold. Bred representasjon blant de profesjonelle aktørene vi jobber med kan inspirere flere deltakere til å søke seg til våre tilbud. Vi arbeider også for å favne bredt i kunstnerisk og faglig innhold, fra hvilke dramatikere vi presenterer i skrivegruppa til hvilke forestillinger vi velger å sette opp.

I 2021 tilknyttet vi oss flere frilansdramaturger som deltakerne kan be om tilbakemelding på tekstene sine fra. Med dette sikrer vi bredde blant veilederne i både livserfaring og kompetanse. De unge skribentene starter ofte ut med å skrive utfra egne erfaringer, og det kan gi ekstra trygghet å ha mulighet for å dele teksten sin med noen som umiddelbart vil forstå den. Utover UNG TEKST sitt kjerneteam kan de unge be om tilbakemelding fra:

- Mehda Zolfaqari (forteller)
- Julian Karenga (skuespiller og dramatiker)
- Karen Havelin (forfatter)
- Huy Le Vo (scenekunstner)
- Sofie Frost (skuespiller og dramatiker)

Dramaturgaspirant Balqiis Omar Ali-Hanaf og dramaturg Rania Broud var jurymedlemmer for Debutantprogrammet 2023. En bredt sammensatt jury gjør at flere søkere får inntrykk av at programmet er for dem, og at vi sikrer en bred kvalitetsforståelse i vurderingen av kandidatene.

Interessen for UNG TEKST-antologien har vokst, og i 2021 så vi behov for å hente inn en ekstern redaktør. En aktuell redaktør kan også brukes for å nå ut til nye deltakere, og i 2021 falt valget

på skuespiller og samfunnsdebattant Iselin Shumba. I 2022-2023 var den prisvinnende dramatiker Demian Vitanza redaktør, og i 2023-2024 vil manusforfatter Bahare Badavi ta over stafettpinnen.

Aspirant

I 2022 har vi hatt en dramaturg- og dramatikeraspirant ansatt ved Unge Viken Teater, gjennom aspirantordningen til Norsk Kulturråd. Manusforfatter Balqiis Omar Ali-Hanaf har i løpet av året deltatt aktivt i arbeidet med UNG TEKST. Hun har vært med å lede skrivegruppa og skrevet tilbakemeldinger til UNG TEKST-deltakere. Fra 2023 har vi valgt å beholde Balqiis Omar Ali-Hanaf som en av de frilansdramaturger deltakerne i UNG TEKST kan få tilbakemelding fra.

Balqiis kunstneriske kompetanse i kombinasjon med hennes livserfaring som ung og flerkulturell bidrog med viktige perspektiver i vår prosjektutvelgelse og repertoarlegging.

Organisatoriske tiltak

I tillegg til det spesifikke arbeidet i UNG TEKST har Unge Viken Teater gjort en rekke tiltak for å heve sin kompetanse på mangfoldsarbeid og for å være en trygg arbeidsplass for alle.

Vi er medlemmer i Balansekunst, foreningen for et likestilt og mangfoldig kulturliv, og i det nasjonale nettverket Inclusive Art, ledet av Festspillene i Nord-Norge og NyUngKunst, hvor vi kan få tilgang til kunnskapsdeling i feltet.

Vi arbeidet i 2021 for å heve kompetansen vår internt gjennom en seminarrekke med erfaringsdeling fra inviterte melaninrike scenekunstnere og scenekunstnere med funksjonsvariasjoner. I 2022 holdt vi åpne seminarer hvor teaterfeltet kunne samles for å dele sine erfaringer og arbeide for felles kompetanseheving, blant annet i samarbeid med INN – Etniske minoriteter i norsk kulturliv.

Unge Viken Teater utarbeidet i 2021 en «Beredskapsplan mot hets og trakassering» og en «Handlingsplan mot hets og trakassering», med konkrete strategier for hvordan ivareta våre ansatte. Det er et viktig arbeid for oss når vi satser på bred representasjon i vårt forestillingsrepertoar, og sender ut skuespillere til å møte alle slags holdninger på turné og på digitale flater. Beredskapsplanen har dessverre allerede vist seg tiltrengt. Flere andre teatre viste tidlig interesse for å bruke vår beredskapsplan som grunnlag for å lage egne versjoner, og i 2023 ble NTOs bransjestandard for håndtering av hatefulle ytringer og trusler utarbeidet med inspirasjon fra vår beredskapsplan, i samråd med NTOs medlemsteatre. NTO skriver: «Unge Viken Teaters beredskapsplan mot hets og trakassering i det offentlige ordskiftet har vært et viktig grunnlagsdokument i arbeidet med å utforme bransjestandarden.» Vi er stolte over å ha bidratt til å utvikle praksis på feltet rundt dette viktige arbeidet.

Markedsføring og kommunikasjon

UNG TEKST sin tilstedeværelse i sosiale medier og på digitale flater er viktig for å fortsette den positive utviklingen til UNG TEKST, og har gitt konkrete resultater i form av økt påmelding til skrivegruppa, økt deltagelse på boklansering og økt forespørsel om individuell tilbakemelding fra dramaturg. På nettsiden til Unge Viken Teater ser vi at UNG TEKST er en av de sidene som i tillegg til forsiden har hatt flest sidevisninger.

Innholdsproduksjon

Vi benytter profesjonell fotograf til å ta bilder av arrangementer, debutanter og dramatikere i UNG TEKST. Dette får gode tilbakemeldinger fra både deltakere og bransjen. Menneskene i UNG TEKST og historiene bak, er inspirasjonen til vår innholdsproduksjon. Vi har bl.a. hatt «hjemme-hos» reportasjer hos debutantene. UNG TEKST-deltakerne er våre beste ambassadører og har delt innhold og snakket stolt om sitt bidrag, enten som debutant eller som dramatiker i antologien.

Vi har i 2022 produsert grafiske bilder av korte tekstutdrag fra manus. Dette har gitt direkte innblikk i hva og hvordan våre unge dramatikere skriver. Vi markerte også Pride ved å fremheve utdrag fra manus som involverte kjærlighet, kjønns- og seksualitetsmangfold.

Vi har siden 2020 jobbet med ekstra fokus på mangfold og representasjon, og hatt strategier for å nå bredere i våre prosjekter. Det har vært viktig at både bilder og annet innhold i våre kanaler reflekterer mangfold. Vi har markedsført oss direkte mot underrepresenterte grupper, bl.a. hatt

en UNG TEKST-annonsekampanje for å verve flere deltakere fra hele landet til digital skrivegruppe.

Markedsføringskanaler

Våre viktigste markedsføringskanaler er Instagram, Facebook og nyhetsbrev, i tillegg til direkte kommunikasjon med nettverket vårt. Vi har hatt flere runder med Instagram «take-over» med våre debutanter. Det gir oss en god balanse mellom en profesjonell og jordnær profil.

Personlig kommunikasjon er viktig for oss. I forbindelse med våre UNG TEKST-arrangementer, setter vi alltid av tid til nettverksbygging og profilering av våre tilbud. Vi ser at denne direkte markedsføringen har god effekt, med påmeldinger til skrivegruppa som konkret resultat. Våre samarbeidsprosjekter med f.eks. Vega Ung og skrivekurs med f.eks. Draglinja på Arbeiderbevegelsens FHS er og gode kanaler for å nå nye følgere og deltagere.

I tillegg til å benytte egne kanaler, hadde vi i år en ekstern annonsekampanje i SUBJEKT og fikk rekordsøkning til debutantprogrammet. I tillegg har vi hatt en UNG-TEKST annonsekampanje for å verve flere deltakere fra hele landet til digital skrivegruppe.

Presse

Årets to dramatikerdebuter ble godt omtalt både i nasjonal og lokal presse. Spesielt «Snøbrun» av Julian Karenga fikk hele seks oppslag. At to av våre tidligere UNG TEKST-deltagere ble utplukket til tre vinnerplasser til Norsk Dramatikkfestival har og fått god omtale i pressen.

Teamet bak UNG TEKST

Ansatte ved Unge Viken Teater:

Teatersjef: Kari Ramnefjell

Prosjektleder for UNG TEKST: Dramaturg Øystein Ulsberg Brager

Prosjektleder for UNG TEKST 2021-2022 (vikariat): Dramaturg Hilda Levin

Produsenter: Kari Schulstad Wasa, Carolinn Helgerud

Dramaturger: Hilda Levin og Lina Killingdalen

Dramaturgaspirant: Balqiis Omar Ali-Hanaf

Markedsføring og kommunikasjon: Kirsti Ervik, Magnus Romslo Lindvik

I tillegg bidrar teatrets øvrige ansatte ved behov, med bistand fra teknisk avdeling, markedsføring og produsenter.

Frilansere

Vi benytter dramatiker Maria Petronella Muri Nygren som fast kursholder på frilanskontrakt.

Eksterne dramaturger: Mehda Zolfaqari (forteller), Julian Karenga (skuespiller og dramatiker), Karen Havelin (forfatter), Huy Le Vo (scenekunstner) og Sofie Frost (skuespiller og dramatiker).

I tillegg kommer alle frilansere som er innom som gjestekursholdere, regissører, skuespillere, veiledere osv. i kortere oppdrag, nevnt under hvert enkelt prosjekt.

Frilansfotografene Tøri Gjendal, Cam Harle, Julie Hrncirova, Dag Jensen og Lars Opstad dokumenterte aktivitetene og forestillingene i UNG TEKST i 2021.

Ambisjoner og økonomi

Viken Fylkeskommune har med sin støtte muliggjort at UNG TEKST har kunnet vokse til det prosjektet er i dag. Vi er også takknemlige for den flerårige støtten vi har fått fra Sparebankstiftelsen og Bergesenstiftelsen. Prosjektet kan vise til trygg og effektiv økonomisk ledelse. Vi får maksimalt ut av de midlene vi har til rådighet.

Samtidig ser vi at prosjektet har uforløst potensiale. Det blir særlig tydelig når viktige ekstrabevilgninger som bransjemidler fra Viken Fylkeskommune muliggjør en suksessfull internasjonal satsning i 2022. Når midlene så ikke videreføres i 2023, så faller det arbeidet vi har begynt på vekk.

Skal vi kunne fortsette å øke deltakeromfanget, skal vi kunne forløse det potensialet prosjektet har nasjonalt og internasjonalt, skal det arbeidet vi gjør ha reell og langsiktig betydning, så krever det økte, langsiktige midler.

Vi vil arbeide i årene som kommer for å trygge våre inntektskilder, og for å øke handlingsrommet vårt i takt med prosjektets ambisjoner og potensiale.

UNG TEKST fra 2016 til i dag – og videre

Når vi nå skal oppsummere 2022, vil jeg vil benytte anledningen til å ta et steg tilbake og gi et oversiktsblikk på UNG TEKST. Viken Fylke løses snart opp, og støtten til UNG TEKST skal føres tilbake til Akershus Fylke. I den sammenhengen er det verdt å gjøre opp status.

Tallenes tale

UNG TEKST har eksistert siden 2016, da Unge Viken Teater fremdeles het Akershus Teater. I de sju årene programmet har eksistert har vi gjennomført 635 kursdager, gitt over 219 dramatikere tilbakemelding fra dramaturg, gjort profesjonelle oppsetninger av 9 skuespill av unge dramatikere, spilt for over 7000 publikummere og gitt ut 6 antologier med tekster av 66 unge dramatikere. Det synes jeg ikke er så gærent!

Hvor mange tekster vi har vært involvert i å utvikle, hvis man tar med stort og smått, fra full-lengdes manus til monologer og slam-dikt, det er så mange at vi ikke har sjans til å telle det!

Men kanskje betyr disse tallene lite for deg som leser dette. For hva skal man egentlig lese ut av denne statistikken? Her er vårt bud på hvordan tallene kan tolkes:

UNG TEKST har vært med på, og fortsetter å være med på å utvikle en ny generasjon dramatikere og skrivende scenekunstnere.

Et tilbud uten sidestykke

En av grunnene til at vi trygt kan påberope oss at UNG TEKST har vært arnested for en kommende generasjon dramatikere er fordi vårt tilbud er unikt i norsk sammenheng.

Gode ord må så klart sies om de få andre initiativene vi kan sammenligne oss med. Uredd gjør viktig arbeid for å løfte fram scenekunstnere av alle slag oppe i nord. Tekstlab er med sitt brede kunstneriske fokus (både scenetekst, musikk og dans) en viktig plattform for unge kunstnere med mangfoldsbakgrunn. Den Unge Scene gir unge dramatikere muligheten til å være med i en manuskonkurranse annethvert år, og Trafo.no tilbyr mentorhjelp til alle unge kunstnere, inkludert dramatikere. Unge Dramatikere i Trondhjem står i en særstilling, de løftet fram flere unge dramatikere som i dag markerer seg i feltet, men tilbudet ligger så vidt vi vet brakk på grunn av manglende finansiering. Teater Innlandet har én ung husdramatiker og Teater Vestland har holdt skrivekurs for ungdom, men ingen institusjonsteatre i Norge har en ordning som er i nærheten av å ligne på UNG TEKST.

UNG TEKST dermed alene i Norge om å være en talentutviklingsordning som spesialiserer seg på å utvikle nye dramatikere.

Et nasjonalt tilbud sentralt plassert i Viken

Vi har en unik posisjon og med det følger det både ansvar og muligheter. Unge dramatikere fra hele landet er velkommen til å delta i våre tilbud, og UNG TEKST treffer unge, skrivende talenter lokalt, regionalt og nasjonalt. De finner veien til våre tilbud digitalt og fysisk.

UNG TEKSTs filosofi og mål samsvarer med teatrets overordnede strategi: Å være et utviklingsteater der kunstnerne og nyskapingen står i sentrum. Unge Viken Teater er stolte av å huse Norges per i dag eneste dedikerte utviklingsprogram for unge dramatikere nettopp her i våre lokaler i Lillestrøm.

UNG TEKST er en nasjonal ordning, med internasjonalt nedslag, regionalt støttet av Viken Fylke og med lokal tilhørighet i Lillestrøm.

Verdiskapning

Jeg var innom tallenes tale tidligere i teksten, men som sagt sier tallene lite alene. Det kan være vanskelig å kvantifisere kunstnerisk verdiskapning. Hvordan teller man økt kunnskaps- og erfaringsnivå hos unge kunstnere? Hvordan kan vi tydeliggjøre hvilken virkning UNG TEKST har?

Heldigvis finnes det i hvert fall én god indikator som sier noe om viktigheten av arbeidet vi gjør: *Suksesshistoriene!* Dem er det etter hvert mange av, både blant de av deltakerne våre som allerede har tatt steget over i en profesjonell karriere, og blant de ungdommene vi jobber med som nølende setter pennen til papiret for første gang.

Her er noen nylige suksesshistorier:

- To av tre vinnertekster i Norsk Dramatikkfestival 2023 er utviklet gjennom Debutantprogrammet: «Byen av glass» av Erlend Rødal Vikhagen og «Eg slepp ho aldri» av Marie Longva Danielsen.
- UNG TEKST-forestillingen «Snøbrun» av Julian Karenga fikk turné i tre fylker i 2021-22, i et unikt tre-parts samarbeid mellom Unge Viken Teater, Hålogaland Teater og Teater Ibsen. Etter sine to premierer hos Unge Viken Teater ble Julian husdramatiker ved Dramatikkens hus.
- Nora Gjestvang og Helene Langseth Solbergs forestilling «Kysset» som ble videreutviklet gjennom UNG TEKST er nå på turné i DKS.
- UNG TEKST-dramatiker Sacha Slengesol Balgobin ble nominert til Årets Nykommer i Gulljerven 2022.
- Tonje Dreyer Sellevoll som debuterte som dramatiker med UNG TEKST-forestillingen «Francesca» utvikler nå manus for Riksteatret som en av vinnerne av Rikspitch.
- UNG TEKST-dramatiker Anna Renolen debutterer på Trøndelag Teater mars 2023 med sin tekst «Eksotisk dans».
- UNG TEKST-dramatiker Elisabeth Tjøsvoll debuterte med sin musikal «Hjertekaptein» på SALT i oktober 2022.

- UNG TEKST-dramatikeren Maria Petronella Muri Nygren ble valgt ut som den norske representanten i det nordiske samarbeidsprosjektet Hugin/Munin for å utvikle manus for barne- og ungdomsteatergrupper.
- UNG TEKST-deltakerne Ole Henrik Risøy Solheim og Regine Folkman Rossnes sine tekster ble valgt ut til Den Nasjonale Scene sin "Pride 2022 Åpningsforestilling".

Alle disse personene, pluss alle de dramatikerne vi ikke har nevnt som produserer sine egne forestillinger, skriver på oppdrag og markerer seg i feltet, de er alle er åpenbart talenter. De kom med hele seg, sine idéer og sitt engasjement, inn i UNG TEKST, og deres harde arbeid har ledet dem dit de er i dag. De eier sin egen suksess.

Samtidig så tør vi påstå at UNG TEKST har en viktig betydning for disse dramatikerne, og for norsk teater. Det er som nevnt svært få plasser der man kan få den typen støtte som det vi tilbyr. Uten oss ville noen av tekstene nevnt over aldri blitt skrevet. Noen ville ikke blitt utviklet til et punkt der noen ville iscenesette dem. Noen ville aldri turt å kalle seg dramatiker eller satse på en karriere som skrivende kunstner.

Blant de yngste og minst erfarne deltakerne våre ser vi skoletrøtt ungdom som gjenfinner gleden i å skrive. Vi ser dyslektikere som oppdager at kreativ skriving ikke handler om hvorvidt du staver ting riktig. Vi ser ungdommer som sliter med angst og depresjon, men som via skrivinga finner en vei ut av skallet.

Vi gjør en forskjell.

Vi har gitt unge dramatikere skriveverktøy, bransjekunnskap og selvtillit. Unge dramatikere har debutert med UNG TEKST-oppsetninger, og har gjennom det blitt gitt synlighet, anerkjennelse og erfaring.

Vi har bidratt til å løfte unge kunstnerskap.

Og det skal vi fortsette med. Vi skal gjøre det i 2023 og i 2024 og i 2025 og i all overskuelig framtid. Stadig nye generasjoner med unge dramatikere skal få kvessa blyanter og intellekt innenfor våre vegger. Stadig nye talenter skal finne sitt kunstneriske fotfeste og oppdage sitt litterære fingeravtrykk gjennom prøving, feiling og veiledning hos UNG TEKST. Stadig nye stemmer skal finne sitt publikum fordi eieren av den stemmen fikk nettopp den støtten de trengte i den viktige overgangen fra amatør til profesjonell.

UNG TEKST har kommet for å bli.

Sammen med dere gleder vi oss til framtiden!

Øystein Ulsberg Brager
Dramaturg og prosjektleder for UNG TEKST

UNGE VIKEN TEATER
Lillestrøm, 06.03.2023

**Bergesen-
stiftelsen**